

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen
Kanslienheten
Marie Pettersson

Beslutsförslag

2015-11-03

Yttrande över remiss Ny kommunallag. KS 2015-174

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1 Godkänna det av arbetsutskottet översända remissvaret till Finansdepartementet avseende "En kommunallag för framtiden" SOU 2015:24.

Beslutsunderlag

Remissvar 2015-10-27.

"En kommunallag för framtiden" SOU 2015:24

Sammanfattning av ärendet

Mot bakgrund av de förändringar som skett i samhället sedan den nuvarande kommunallagen trädde i kraft 1992 beslutade regeringen att uppdra åt en särskild utredare att föreslå en modernisering av kommunallagen. Utredningen har följande övergripande indelning:

Bättre förutsättningar för en ändamålsenlig organisation.

Försöksverksamhet med majoritetsstyre.

Styrning och uppföljning av verksamhet i egen regi.

De anställda.

Styrelseledamöter i kommunala bolag.

En kommunallag i bättre samklang med EU-rätten.

Laglighetsprövning.

Verkställighet och rättelse av kommunala beslut.

En webbaserad kommunal anslagstavla.

En förbättrad kommunal revision.

Lagteknisk översyn.

Remissvaret ska vara Finansdepartementet tillhanda senast den 31 oktober 2015. Vid kontakter med departementet har kanslienheten fått bekräftat att anstånd inte ges på remissyttrande men att departementet kan ta emot en tjänsteskrivelse innan den 31 oktober som sedan kan kompletteras med beslutet efter detta datum. Med anledning härav beslutade kommunstyrelsen den 6 oktober 2015, § 248, dels att delegera till kommunstyrelsens arbetsutskott att besluta om ett första preliminärt remissvar och dels att ge kommunstyrelsen möjlighet att komplettera svaret under sitt sammanträde den 10

november.

Ekonomi

Förslaget påverkar inte kommunens ekonomi.

Övervägande

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter, som tagits fram i samråd med arbetsutskottet, framgår av särskilt upprättat remissvar.

Beslutet expedieras till:

Finansdepartementet

FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen

Kanslienheten
Oskar Åhrén/Marie Pettersson
0346-88 61 35/88 62 40
oskar.ahren@falkenberg.se

Remissvar

Datum

2015-10-27

Er ref: Fi2015/1581

Vår ref: KS 2015-174

Finansdepartementet

fi.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar på en kommunallag för framtiden (SOU 2015:24), Fi2015/1581

5.5 Styrelsen får en stärkt ställning i förhållande till de övriga nämnderna

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att fullmäktige kan ge styrelsen beslutanderätt över andra nämnders verksamhet. Det blir i detta fall viktigt att ansvarsutkrävandet tydliggörs i förarbetena.

Kommunen anser dock att frågan inte är analyserad i samband med ett införande av majoritetsstyre på prov och att detta måste utredas vidare innan majoritetsstyre införs på försök. Alternativt att denna bestämmelse utmönstras i samband med försöksverksamheten med majoritetsstyre.

5.6 Bestämmelserna om underställd nämnd utmönstras

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

5.7 Tydligare rättsliga förutsättningar för en beställar- utförarorganisation

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att det förtydligas i lagstiftning att beställar-utförarnämnd är exempel på organisationsform och att fullmäktige får besluta om att en nämnd inte ska anvisas några medel.

5.8 Försöksverksamhet med majoritetsstyre i kommer och landsting

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att majoritetsstyre införs på försök för de kommuner som har intresse av detta. Kommunen anser, för det fall försöksverksamhet införs, att en mandatperiod är alldeles för kort för att en tillfredställande utvärdering ska kunna göras för att ta ställning till om förslaget ska permanentas eller ej.

Innan ett eventuellt införande bör det även vidare utredas vad detta kan få för konsekvenser i samband med förslaget på införandet av en starkare ställning för styrelsen samt för kommuner som idag enbart utser en styrelse med utskott. Det bör i dessa fall förtydligas om och hur majoritetsstyre ska gälla i dessa fall och hur oppositionens insyn kan säkerställs. Sekretessfrågan blir än viktigare i de kommuner som inför majoritetsstyre och dessutom enbart har en styrelse med utskott.

6. Uppföljning och kontroll av privata utförare

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget men anser att det behövs ett förtydligande av avgränsning om vilka verksamheter programmet ska omfatta.

7.1.2 Kommunalråd och landstingråd

Falkenbergs kommun är av åsikten att benämningen ska vara kommunråd och inte kommunalråd.

8.4.1 Direktörens roll och uppgifter

Falkenbergs kommun ser positivt på att lagen tydliggör rollen som ledande tjänsteman men avstyrker att det i lag ska anges att kommundirektören ska vara chef för styrelsens förvaltning. Denna roll kan falla på en annan tjänsteman utan att denne har den ledande rollen i kommunen. Det bör inte vara lagstiftaren utan kommunens sak att avgöra denna fråga.

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att kommundirektören ska ha en fastställd instruktion. Falkenbergs kommun avstyrker dock specifikationer på vad denna instruktion ska innehålla. Detta måste vara upp till den egna kommunen att fatta beslut om utifrån sina specifika förutsättningar. Det bör observeras att den instruktion som Falkenbergs kommun har, till vilken utredningen hänvisar, är något annorlunda formulerad än vad som anges i lagförslaget.

8.6.2 - 8.6.3 Ingen absolut anmälningsskyldighet för delegationsbeslut – Ingen absolut anmälningsskyldighet för beslut som fattas med stöd av vidaredelegation

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget. Detta skapar möjlighet för nämnden att besluta om anmälningsskyldighet för enbart sådana ärenden man särskilt vill följa.

8.7.1 Förvaltningscheferna och vidaredelegation

Falkenbergs kommun anser att det finns ett stort behov att utvidga möjligheten till vidaredelegation även för andra chefer, då dessa har ett uttalat ansvar för verksamheten och därmed kan bedöma vem som bör kunna inneha en delegation.

8.7.2 Delegering till nämndernas presidier

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att det ges möjlighet att delegera till nämndernas presidier då det kan finnas behov av att visa politisk enighet i en fråga samtidigt som behovet av att ge enbart en liten personkrets möjlighet till insyn är av betydelse.

8.7.3 Delegering till annan än anställd

Falkenbergs kommun anser att det är en stor brist att utredningen inte, med hänsyn till kommunernas behov därav, utförligare utrett förutsättningarna för möjlighet att delegera till uppdragstagare som anlitas av kommunen.

8.8 Krav på saklighet och opartiskhet

Kommunen tillstyrker förslaget att det skrivs in hänvisning till regeringsformen och lagen om offentlig anställning beträffande bisysslor.

8.9 Ingen utökad rätt för anställda att få en avvikande mening antecknad

Kommunen delar utredningens bedömning om att det saknas skäl att införa detta.

8.10 Ett särskilt kapitel om anställda

Kommunen ser positivt på att de anställdas roll tydliggörs i lagen dock är flera delar av regleringen för de anställda motsvarande som för de förtroendevalda (t.ex. jäv), varför det vore lämpligare att ha ett kapitel som reglerar vad som gäller för såväl förtroendevalda som anställda. Genom ett sådant upplägg undviks dubblering av lagtext alternativ hänvisningar i flera kapitel.

9.10-11 Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag ska kunna utses på icke-partipolitisk grund

Kommunen delar utredningens bedömning om att det finns ett behov av att förse bolagsstyrelserna med olika kompetenser. Kommunen menar dock att detta redan idag är möjligt och att den föreslagna ändringen inte medför något säkerställande av detta. En konsekvens av förslaget är däremot att majoriteten kan erhålla ett större antal platser i styrelserna, dock utan någon försäkran om att detta kommer att leda till olika kompetenser.

För det fall förslaget införs tillstyrker kommunen förslaget om att riktlinjer ska tas för hur dessa ledamöter ska utses.

10-12 EU-rätten

Kommunen anser att utredningen gjort en bra genomlysning av EU-rätten och dess påverkar på kommunernas agerande, vilket framgent kommer att utgöra ett bra underlag för kommunerna. Kommuner efterlyser dock ett utförligare resonemang kring avtalsamverkan, istället för kommunalförbund eller gemensam nämnd, och förslag till hur detta i större omfattning skulle kunna vara möjligt för kommunerna.

13.2 Befogenheter på näringslivsområdet

Falkenbergs kommun tillstyrker de förslag till lagstiftning som förtydligar EU-rätten inom kommunallagen. Däremot anser Falkenbergs kommun att den nya lagstiftningen ska vara EU-neutral i den meningen att kommunens befogenheter såväl ska kunna utvidgas som begränsas av EU-rätten.

13.5 En kommunallag i bättre samklang med EU-rätten

Falkenbergs kommun delar utredningens mening att det behövs en resurs med kvalificerad kompetens på EU:s regelverk men anser inte att det behövs ytterligare en myndighet för detta. SKL är vanligen den juridiska expertisen för kommuner så det vore snarare naturligt att dessa fick de medel som är tänkt att avsätt till en ny myndighet.

14.10 Regler om laglighetsprövning ska finnas kvar

Kommunen delar utredningens bedömning.

14.11.3-4 Kopplingen medlemskap och talerätt

Kommunen delar utredningens bedömning att kopplingen mellan medlemskap och rätten att överklaga kommunala beslut bibehålls.

14.11.5 – 14.11.7 Fler juridiska personer bör vara medlemmar. Medlemskap för juridiska personer som bedriver näringsverksamhet - Medlemskap för vissa ideella föreningar

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget till ett utökat medlemskap för företag och ideella föreningar. Laglighetsprövningen är medlemmarnas möjlighet att överklaga eftersom det berör dem som skattebetalare. Detta rubbas om företag och föreningar tillåts klaga på beslut som rör dem som sakägare. Den rätta vägen får sådana frågor ska hanteras via förvaltningsbesvär när lag så medger. Ett utvidgat medlemskap med rätt att klaga måste också sättas i relation till förslaget om strängare begränsning att verkställa överklagade beslut. Ett ökat antalet laglighetsprövningar, vilket mest sannolikt kommer att leda till förlängda handläggningstider för laglighetsprövningar skulle kunna innebära att kommunernas handlingsmöjligheter starkt begränsas.

14.12 Vilka beslut ska kunna överklagas

Kommunen delar utrednings bedömning att dels beslut fattade av kommunala bolag och dels beslut av rent förberedande och rent verkställande art inte ska kunna överklagas genom laglighetsprövning.

14.13 Begränsning av laglighetsprövning för vissa budgetbeslut tas bort

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget.

14.14.2 Prövningsgrunderna ska förtydligas

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

15.7 Reglerna om verkställighet skärps

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att regleringen stärks så att en kommun inte kan verkställa beslut som inte går att rätta. Detta är en princip som ska följas. Dock anser kommunen att det förslag måste beaktas i förhållande till förslaget om utökat medlemskap då detta med allra största sannolikhet medföra att kommunerna blir låsta i sitt handlingsutrymme till följd av de långa handläggningstiderna i förvaltningsdomstolarna.

16 En webbaserad anslagstavla

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget till regleringen av den webbaserade anslagstavlan i sin helhet samt att annonseringstvånget i lokalpress försvinner.

17.5 Revisorernas granskningsuppdrag och resurser

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget att det lagstiftas att revisorernas budget **ska** beredas av kommunfullmäktiges presidium. Kommunen skulle dock kunna tillstyrkas om det istället anges att revisorernas budget **bör** beredas av fullmäktiges presidium. Genom denna ändring har varje kommun möjlighet att, om jävsförhållande föreligger för ledamöter i presidiet, ha annan fullmäktigeberedning att bereda revisorernas budget. Genom denna ändring säkerställs också att det inte indirekt uppkommer hinder för partierna att fritt nominera förtroendevalda till presidiet, dvs även de som innehar nämnduppdrag.

17.8 De sakkunnigas roll ska stärkas

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget att de sakkunniga revisorerna alltid ges yttrande rätt i samband med revisionsberättelsen. Detta är en ställning som ingen annan har utöver de förtroendevalda i fullmäktigeförsamlingen samt Stockholms borgarråd har. Det finns redan idag möjlighet att yttra sig vid behov.

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att de sakkunniga revisorerna ska ha rätt till upplysningar från nämnderna, fullmäktigeberedningarna, de enskilda ledamöterna och ersättarna i dessa, samt de anställda direkt och slippa onödig administration för att gå genom kommunrevisorerna.

17.9 Ordförande i revisionen ska utses ur minoriteten

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget med hänvisning till det redan idag är fullt möjligt att välja ordförande ur minoriteten. Då uppdraget ej ska ha en partipolitisk dimension utan bygga på saklighet och opartiskhet ska inte den politiska dimensionen förstärkas av lagstiftningen.

17.10 Revisorerna ska inte kunna utses till ledamöter i fullmäktige

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget att revisorerna inte längre kan utses till ledamöter eller ersättare i kommunfullmäktige. Kommunen anser att regeln istället borde motsvara 18.4.1, dvs att uppdraget som revisor upphör vid nästa fullmäktigesammanträde om den förtroendevalde inte själv meddelat att denne avsäger sig uppdraget som ledamot/ersättare i fullmäktige.

17.13 Processen i fullmäktige

Falkenbergs kommun tillstyrker det nya förslaget på omvänd ordning när beslut fattas kring bokslut och ansvarsfrihet och anser att detta är ett mer logiskt ordnings samband samt motsvarar praxis som råder för aktiebolag.

17.14 Övriga frågor

Falkenbergs kommun tillstyrker att nuvarande KL 9 kap 3 § utmönstras så att fyllnadsval kan hållas även för revisorer som valts genom proportionellt valsätt.

18.2 En ny kommunallag med tydligare och modernare struktur

Falkenbergs kommun delar utredarens synpunkter att de förändringar som förslås i grunden är bra men att placeringen kunde ske inom ramen för den befintliga kommunallagen kapitelindelning. T.ex. 4 kapitlet förtroendevalda och anställda.

18.4.1 Rätt att behålla uppdraget trots flytt

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att uppdrag som givits förtroendevald genom fullmäktige inte omedelbart upphör när personen inte längre är valbar utan att detta först sker efter nästa fullmäktigesammanträde så att det finnes en ökad möjlighet att låta den förtroendevalde ha kvar sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.

18.4.2 Förtroendeuppdragets upphörande

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

18.4.3 Minimiantal för ersättare i styrelsen.

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att minimiantalet i styrelsen ska vara fem ersättare.

18.4.4 Andra än förtroendevalda ska väljas till nämndberedningar

Falkenbergs kommun avstyrker förslaget att det framgår av lagstiftningen och inte enbart förarbetena att nämndberedningar kan bestå av både förtroendevalda och anställda.

18.4.5 Kommunalförbunden förbundsordningar

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

18.4.6 Bättre insyn i årsredovisningen och i budgetförslaget

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

18.5.3 Vissa borgarrådsbestämmelser ska finnas kvar

Falkenbergs kommun förordar att regleringen i 4 kap 19 § gällande borgarråds förmåner på lika villkor som anställda även ska gälla övriga kommuner samt alla förtroendevalda som har ett uppdrag som motsvarar en betydande del av en helhetstjänst. Detta skulle möjliggöra för yngre personer att ta uppdrag som kommunråd, eller ordförande i tyngre nämnder att ta ut föräldraledighet eller vid behov sjukskriva sig under längre tid.

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget att reglering gällande borgarråd även överförs på kommunråd m.fl. gällande möjligheten framställa förslag till beslut i kommunfullmäktige.

18.7.4 Övriga terminologiska frågor

Falkenbergs kommun tillstyrker utrednings förslag att ta fram en genusneutral lagstiftning. Falkenberg anser dock att i sitt försök att göra det bör även make eller maka förtydligas i jävsreglerna precis som hans eller hennes förtydligas i övrig lagtext.

18.6 Ska reglering av partsammansatta organ finnas kvar?

Falkenbergs kommun kan enbart konstatera om denna reglering istället bör föras över till arbetsrättslig lagstiftning.

20 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Falkenbergs kommun tillstyrker förslaget.

Oskar Åhrén/Marie Pettersson